

Tisková zpráva

Hodnocení působení Petra Pavla v prezidentském úřadě – červen/červenec 2023

- ⊙ U prezidenta České republiky Petra Pavla ve všech zkoumaných oblastech převažovalo pozitivní hodnocení nad kritickým.
- ⊙ Relativně nejpříznivěji česká veřejnost hodnotila, jak dbá o vážnost a důstojnost úřadu (78 %) a jak reprezentuje ČR v zahraničí (76 %).
- ⊙ Nejvíce kritičtí byli čeští občané k tomu, jak nový prezident ovlivňuje vnitropolitický život (30 %) a jak je v kontaktu a občany a zná jejich problémy (29 %).
- ⊙ V porovnání s předchozími prezidenty vyznívá hodnocení dosavadního působení Petra Pavla poměrně příznivě, když lepší hodnocení u jednotlivých položek se u kteréhokoli z jeho předchůdců objevovalo jen zřídka.

Zpracoval:

Jan Červenka

Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Tel.: 210 310 586; e-mail: jan.cervenka@soc.cas.cz

V šetření realizovaném v červnu a v červenci 2023 se Centrum pro výzkum veřejného mínění SOU AV ČR, v.v.i., zaměřilo na hodnocení působení Petra Pavla v prezidentském úřadě podle šesti vybraných kritérií¹.

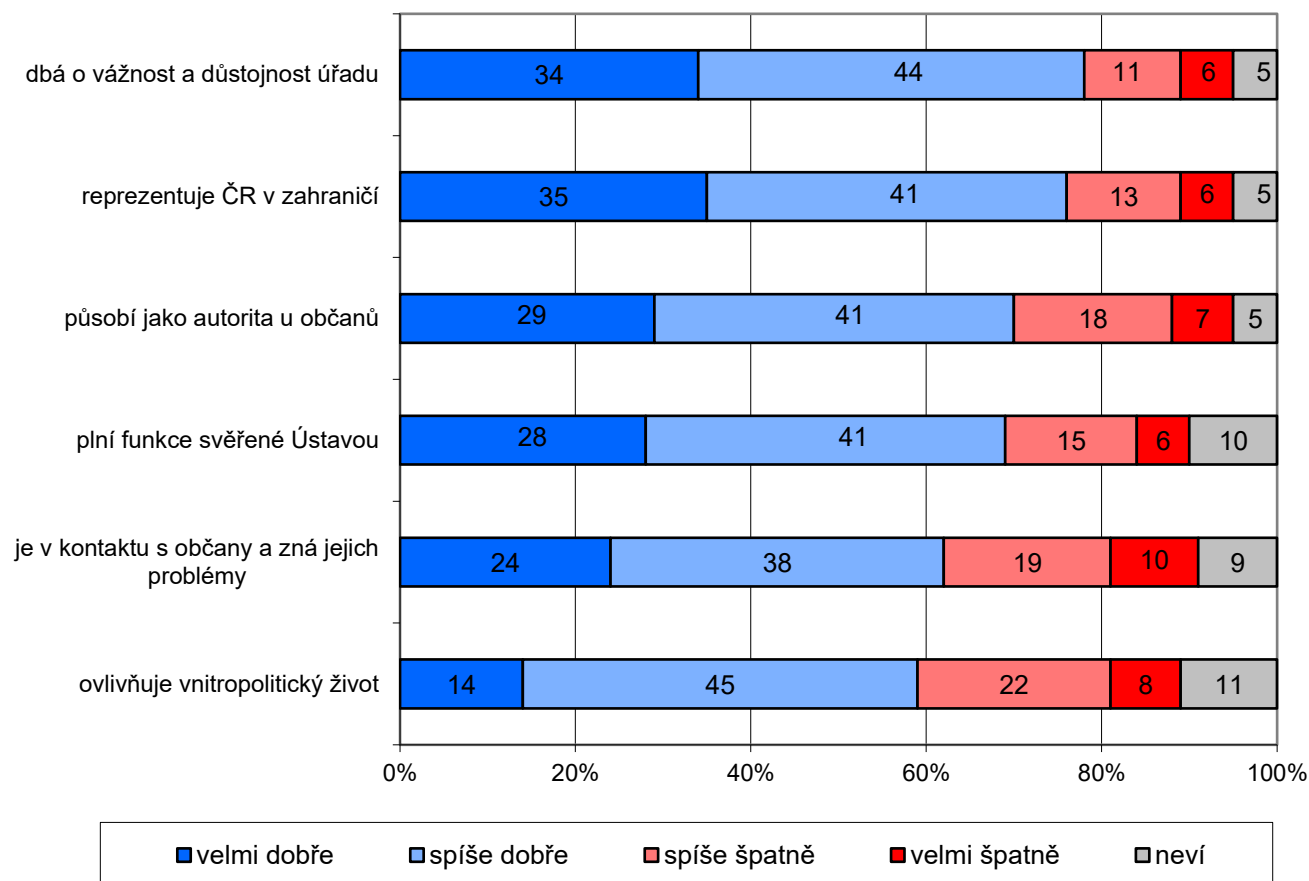
U všech zkoumaných kritérií v aktuálním šetření výrazně převážilo pozitivní hodnocení nad hodnocením kritickým. Relativně nejvíce česká veřejnost oceňovala, jak prezident Petr Pavel dbá o vážnost a důstojnost svého úřadu (78 % dobře, 17 % špatně) a jak reprezentuje Českou republiku v zahraničí (76 % dobře, 19 % špatně), což v obou případech kladně hodnotily více než tři čtvrtiny českých občanů při méně než pětinové menšině kritických ohlasů. Sedm desetin (70 %) české veřejnosti pak pozitivně hodnotilo to, jak český prezident Petr Pavel působí jako autorita u občanů, což naopak kriticky vnímala čtvrtina oslovených občanů (25 %). Srovnatelný podíl příznivého hodnocení při trochu nižším podílu kritického mínění se objevil také v případě toho, jak Petr Pavel jako prezident plní funkce svěřené mu ústavou (69 % dobře, 21 % špatně).

Ve zbývajících dvou posuzovaných aspektech působení prezidenta se pozitivní hodnocení pohybovalo okolo tří pětín, zatímco negativní hodnocení tvořilo asi tři desetiny. Konkrétně 62 % dotázaných příznivě ohodnotilo to, jak je prezident Petr Pavel v kontaktu s občany a zná jejich problémy, což v opačném světle vidí 29 % dotázaných. 59 % respondentů pak spíše nebo velmi dobře hodnotilo, jak Petr Pavel ovlivňuje vnitropolitický život v zemi, 30 % jeho vliv v tomto směru označilo za spíše či velmi špatný.

V názorech na hodnocení působení Petra Pavla přitom existují sociodemograficky i názorově politicky podmíněné rozdíly. Hodnocení ve všech položkách velmi silně koreluje s důvěrou prezidentovi. Poměrně silná je i jejich korelace s důvěrou vládě, Poslanecké sněmovně, Senátu a rovněž krajským a místním samosprávám a jejich výkonným představitelům, jakož i s celkovou spokojeností s politickou situací. Ve všech aspektech se hodnocení působení prezidenta Petra Pavla zlepšuje spolu se zlepšujícím se hodnocením životní úrovně vlastní domácnosti, s rostoucím příjmem, s rostoucí spokojeností s vlastním životem, s rostoucím vzděláním, s posunem na škále politické orientace od levice k pravici a s klesajícím věkem. Z hlediska stranických preferencí lepší je ve všech případech hodnocení voličů vládních stran, horší hodnocení se objevuje vždy mezi rozhodnými nevoliči a vesměs i u voličů KSČM, ANO či SPD, což platí zejména pro položky s relativně vyššími podíly kritických ohlasů (působení prezidenta na vnitropolitický život, jeho kontakt s občany a obeznámenost s jejich problémy, působení prezidenta jako autority u občanů). Lépe Petra Pavla vždy hodnotí jeho voliči v porovnání s těmi, kdo ve druhém kole prezidentských voleb volili Andreje Babiše.

¹ Znění otázky: „Jak byste zhodnotil dosavadní působení Miloše Zemana v prezidentském úřadě? a) Plní funkce svěřené mu Ústavou? b) Dbá o vážnost a důstojnost úřadu? c) Reprezentuje ČR v zahraničí? d) Ovlivňuje vnitropolitický život? e) Je v kontaktu s občany a zná jejich problémy? f) Působí jako autorita u občanů?“ Varianty odpovědí: velmi dobře, spíše dobře, spíše špatně, velmi špatně.

Graf 1: Hodnocení působení Petra Pavla v prezidentském úřadě (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 26. 5. – 24. 7. 2023, 929 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Tabulka 1 nabízí srovnání s předchozími výzkumy počínajícími rokem 1997, které se týkaly předchozích prezidentů České republiky, tj. Václava Havla, Václava Klause a Miloše Zemana. V porovnání s nimi vyznívá současné hodnocení dosavadního působení Petra Pavla v prezidentském úřadě velmi příznivě. Ačkoli u žádné ze šesti zkoumaných položek nedosáhlo hodnocení Petra Pavla úroveň, jež by významně převyšovala všechna v pozitivním smyslu rekordní hodnocení jeho předchůdců, přičemž pouze v případě jediné položky (ovlivňování vnitropolitického života) se jeho hodnocení vyrovnalo s úrovní historického maxima, jehož v roce 2016 dosáhl Miloš Zeman, prakticky ve všech zkoumaných aspektech jeho hodnocení za nejlepšími výsledky předchůdců příliš nezaostává a tam, kde rekordní výsledky jsou významně vyšší, jako u plnění ústavních funkcí, reprezentace ČR v zahraničí, péče o vážnost a důstojnost úřadu či působení v roli autority u občanů v případě Václava Klause a u kontaktu s občany a obeznámenosti s jejich problémy v případě Miloše Zemana, se v opakovaných šetřeních z jejich strany vždy vyskytují i výsledky podstatně méně příznivé. V případě Petra Pavla je přitom třeba brát v potaz, že na rozdíl od Václava Havla a Václava Klause jde o přímo voliči voleného prezidenta a že přímá volba má tendenci vyhrcovat a polarizovat postoje k voleným kandidátům, zvláště když šlo o volbu politicky značně vypjatou. Petru Pavlovi se ovšem v tomto ohledu alespoň prozatím podařilo se vyhnout tomu, aby vůči jeho osobě vznikla v táboře těch, kteří ho nepodpořili a kteří nepodporují zejména stávající vládní koalici, silná a všeobecně rozšířená averze, která by se promítla do mnohem příkřejších rozdílů v hodnocení jeho dosavadního působení a rovněž v celkové důvěře a která by vedla k výraznému zhoršení jeho hodnocení. Lze z toho vyvozovat, že Petr Pavel je podstatnou částí veřejnosti stále vnímán jako nadstranická politická figura, která není jednoznačně propojená se současnou vládní koalici.

Tabulka 1: Hodnocení Václava Havla, Václava Klause a Miloše Zemana v prezidentském úřadě – časové srovnání (v %)

	Václav Havel				
	1997	1998	1999	2001	2002
Plní funkce svěřené mu Ústavou?	70/18	66/22	62/27	67/28	64/26
Je v kontaktu s občany a zná jejich problémy?	41/44	25/63	25/65	28/63	23/66
Ovlivňuje vnitropolitický život?*	56/36	39/54	33/57	39/51	40/48
Reprezentuje ČR v zahraničí?	81/11	78/16	76/19	78/19	82/12
Působí jako autorita u občanů?	-	-	46/48	50/44	45/47
Dbá o vážnost a důstojnost úřadu?	64/31	47/49	56/39	63/34	67/28

*V letech 1997 a 1998 byla použita formulace „působí na domácí politické scéně“

	Václav Klaus				
	2004	2007	2009	2011	2013
Plní funkce svěřené mu Ústavou?	84/8	80/13	78/17	75/16	60/35
Je v kontaktu s občany a zná jejich problémy?	44/39	36/45	36/51	35/54	21/73
Ovlivňuje vnitropolitický život?	55/31	53/38	48/40	49/39	39/44
Reprezentuje ČR v zahraničí?	86/10	84/11	59/38	74/22	54/44
Působí jako autorita u občanů?	72/19	75/17	68/25	66/28	40/55
Dbá o vážnost a důstojnost úřadu?	89/7	88/9	80/17	80/16	64/34

	Miloš Zeman							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2023
Plní funkce svěřené mu Ústavou?	53/39	53/39	68/26	63/31	57/35	61/33	55/38	40/54
Je v kontaktu s občany a zná jejich problémy?	52/37	53/38	70/24	66/28	62/31	62/31	59/33	39/57
Ovlivňuje vnitropolitický život?	41/50	39/47	59/31	52/39	48/45	50/43	49/43	33/62
Reprezentuje ČR v zahraničí?	37/51	33/62	52/43	47/49	42/53	48/48	44/51	31/67
Působí jako autorita u občanů?	31/61	27/67	51/42	45/50	48/46	45/50	43/50	25/71
Dbá o vážnost a důstojnost úřadu?	35/61	26/71	48/49	39/57	38/57	41/55	41/56	24/73

	Petr Pavel
	2023
Plní funkce svěřené mu Ústavou?	69/21
Je v kontaktu s občany a zná jejich problémy?	62/29
Ovlivňuje vnitropolitický život?	59/30
Reprezentuje ČR v zahraničí?	76/19
Působí jako autorita u občanů?	70/25
Dbá o vážnost a důstojnost úřadu?	78/17

Pozn.: Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „velmi dobře“ a „spíše dobře“/„spíše špatně“ a „velmi špatně“. Dopočet do 100 % tvoří spontánní odpověď „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

Technické parametry výzkumu

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v23-06</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>26. 5. – 24. 7. 2023</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Vážení dat:</i>	<i>Vzdělání X NUTS2, věk X NUTS2, pohlaví X kraj, velikost místa bydliště X věk, vzdělání X věk</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr a vážení dat:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>929</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>78</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem - dotazování CAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PI.30</i>
<i>Kód zprávy:</i>	<i>pi230821</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>21. srpna 2023</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Jan Červenka</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Vážení dat – způsob zvýšení reprezentativity souboru vzhledem k vybraným charakteristikám populace pomocí přiřazení váhy každému respondentovi. Váhy jsou vytvářeny pomocí metody iterativního proporčního vážení a pohybují se v rozsahu 0,333 až 3.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý.